

חוקרים את חוף הים

כולנו אוהבים לבלות בחוף הים וליהנות מהחול הרך ומהמים הקרירים. הפעם החוקרים הצעירים מזמנים לחקור את סביבת החיים החופית המרתקת | כתבה ואיירה: מירי לשם-פלאי

מה נחקור היום?

נתבונן היטב בחול ונגלה ממה הוא עשוי. נבחין במינים השונים של הקונכיות הפזורות על החוף ונבין מדוע חשוב לשמור על חוף נקי.

לאן הולכים?

לאחד מחופי הים התיכון.

מה לוקחים?

זכוכית מגדלת, מחברת, כלי כתיבה.

מציירים קונכיות

מעניין להבחין במגוון הצורות, הצבעים והדגמים שעל גבי הקונכיות השונות. בואו נתבונן בקונכיות מסוגים שונים ונצייר במחברת כמה מהן. אם הקונכיה שטוחה, אפשר להניח אותה על הדף ולצייר סביבה קו בעיפרון כדי לקבל את צורתה ואז לצבוע בפנים.

מדוע חשוב לשמור על חוף ים נקי?

דברי פסולת בחוף הים עלולים להיסחף בעזרת רוח וגלי הים ולהגיע לתוך הים. האם ידעתם ששקיות ניילון ואריזות פלסטיק פוגעות בבעלי החיים הימיים? צבי ים, למשל, ניזונים ממדוזות. לעתים קורה שצבי ים בולע שקית כיוון שהיא דומה בעיניו למדוזה, ודבר זה עלול לגרום למותו. ראיתם אריזות ריקות, בקבוקים ושקיות על החוף? אספו אותם וזרקו לפח הקרוב. מי יודע, אולי הצלתם עכשיו את חייו של צבי ים!

מדוע יש חורים בקונכיות?

בחלק מהקונכיות יש חורים עגולים. רוצים לדעת מי יצר את החור? חילזון טורף! יש חלזונות טורפים, הניזונים מצדפות ומחלזונות אחרים. הם קודחים חור עגול בקונכיה ודרכו הם שולים את מזונם.

גרגירי חול בהגדלה

ניקח כמה גרגירי חול ונניח על כף היד או על המחברת. נפריד בין הגרגירים ונתבונן בהם בעזרת זכוכית מגדלת. האם הגרגירים זהים זה לזה? האם מצאתם גרגירים השונים בצבעם או בצורתם? האם הם אטומים או שקופים?

גרגירי החול הם חלקיקים זעירים של סלע. בישראל המרכיב העיקרי של החול הוא סלע קוורץ, ויש גם גרגירים שהם חלקיקים שמקורם בקונכיות או בעצמות של בעלי חיים ימיים. גרגירי הקוורץ מגיעים אלינו במסע ימי ארוך מאפריקה, כלומר מכיוון דרום. לכן בישראל החופים הדרומיים חוליים מאוד וככל שנתקדם צפונה יהיה בהם פחות חול. למשל, בחוף אכזיב שבצפון הארץ אין חול, רק סלעים.

מהן הקונכיות הפזורות על החול?

קונכיה היא ציפוי גירני קשיח המגן על גוף הרכיכה. רכיכות רבות חיות בים ולאחר מותן נותרת רק הקונכיה הקשה. חלק מהקונכיות נסחפות עם הגלים אל חוף הים, וכך אנו יכולים בזמן טיול על החוף לקבל הצצה מרתקת אל החיים בים.

נבחין בשני סוגים עיקריים של רכיכות בעלות קונכיות: צדפות וחלזונות. לצדפה יש קונכיה בעלת שני חלקים הנקראים "קשוות". לחילזון יש קונכיה אחת בעלת מבנה מפותל, שבלולי. יש קונכיות בעלות צורה כדורית, ואחרות שצורתן מחודדת כחרוט. ניגע בקונכיות ונרגיש שחלקן חלקות מאוד ואילו אחרות מחוספסות, בעלות קמטים ובלטות או אפילו קוצניות ודוקרות.

